

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU**

Školní družina při ZŠ Sentice, okres Brno-venkov

Sentice 71

666 03 Tišnov

1 *Obsah*

2	Identifikační údaje.....	3
3	Charakteristika školní družiny.....	4
3.1	Materiální podmínky.....	4
3.2	Ekonomické podmínky.....	5
3.3	Personální podmínky a DVPP.....	5
3.4	Cíle vzdělávání.....	5
3.5	Obsah a formy činnosti ŠD.....	6
4	Časový plán vzdělávání.....	7
5	Podmínky přijímání uchazečů, docházky a ukončení docházky do ŠD.....	7
6	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.....	8
7	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	9
8	Obsah vzdělávání.....	9
	Okruhy kompetencí pro vzdělávání v ŠD.....	10

2 Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola, Sentice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Sentice 71, 666 03 Tišnov

právní forma – příspěvková organizace

IČO: 71003380

Ředitelka školy:

Mgr. Helena Veverková

Kontakty:

Tel.: 549 416 107

e-mail: zs.sentice@email.cz

web: zs-sentice.cz

Zřizovatel školy:

Obec Sentice, okres Brno-venkov, Sentice 71, 666 03 Tišnov

Platnost dokumentu:

od 1. 9. 2024

ŠVP ŠD vychází a navazuje na ŠVP ZV.

3 Charakteristika školní družiny

ŠD pracuje při ZŠ Sentice. Je umístěna v budově ZŠ a MŠ Sentice, ve třídě základní školy.

ŠD navštěvují pouze žáci této školy. Kapacita školní družiny je 25 žáků.

Slouží k výchově, vzdělávání a rekreaci žáků, rozvíjí osobní a sociální kompetence žáků a má kladnou roli v prevenci negativních sociálních jevů.

Hlavním prostředkem práce v ŠD je hra, zážitky z ní a tvořivá práce, pohyb. Snažíme se tímto prostřednictvím u žáků rozvíjet vlastní tvořivost, fantazii, komunikační dovednosti, vhodné návyky, posilovat sebevědomí, vychovávat k odpovědnosti za zdraví své a jiných, za své chování, ovládat negativní citové reakce, vychovávat k smysluplnému využívání volného času.

ŠD se snaží prohlubovat a upevňovat spolupráci s rodiči a zlepšovat vztahy mezi žáky navzájem, školou a rodinou. Snažíme se rodiče informovat o činnosti ŠD (nástěnka, školský portál, notýsky, rodičovské schůzky), o chování jednotlivých žáků, seznamovat s plánovanými aktivitami, žádat o pomoc u některých aktivit.

3.1 Materiální podmínky

ŠD má jedno oddělení. Nachází se ve třídě základní školy. Třída je vybavena lavicemi s židličkami, nábytkem, kobercem, 5 ti notebooky, na kterých jsou výukové programy i počítačové hry, programovatelnými a robotickými stavebnicemi.

Pro herní činnosti má družina hračky, stavebnice a stolní hry, které jsou uloženy tak, aby si je žáci mohli sami půjčit a zase uklidit na své místo. Hračky, stavebnice i hry jsou doplňovány každý rok formou vánočních dárků.

Dále je družina vybavena příručními knihovničkami, ve kterých najdeme dětské knížky, časopisy, křížovky. Využíváme je zejména pro rozvoj slovní zásoby a čtenářského umění, pozornosti a fantazii dětí.

V družině se nachází pastelky, vodové barvy, křídly, nůžky, výkresy, papíry, omalovánky, bavlnky a další výtvarné a rukodělné potřeby, které vychovatelka dokupuje dle potřeby v průběhu školního roku.

Pro sportovní vyžití využívá družina tělocvičnu (obecní sokolovnu), školní zahrádku a obecní hřiště umístěné v lesíku nad obcí. K dispozici mají žáci míče, švihadla, padák, náčiní a náradí pro potřeby tělesné výchovy. Vyvýšené záhony slouží k pěstování květin a bylin.

Pro poslechové činnosti využíváme kromě čtení také různá CD, elektronický klavír, internet.

Nabídka všech aktivit je dobrovolná, děti jsou motivovány k činnostem, nikoliv však nuceny. Snažíme se vytvářet pocit inspirujícího, nestresujícího a bezpečného prostředí s dobrým klimatem třídy. Prostory umožňují svým vybavením jak odpočinek a relaxaci, tak i zájmové a hrací aktivity.

3.2 Ekonomické podmínky

Základní částka úplaty za zájmové vzdělávání dítěte ve školní družině činí 150 Kč. na příslušný kalendářní měsíc a příslušný kalendářní rok. Plátce hradí úplatu bezhotovostně na účet školy, nejlépe měsíčním trvalým příkazem. Podmínky pro stanovení úplaty jsou dány Směrnicí č. 2024/3/ŠD. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitelka školy podle vyhlášky č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání a podle Směrnice č. 2024/3/ŠD, zejména v případě žáků se sociálním znevýhodněním.

Postupně dle finančních podmínek doplňujeme potřeby pro ŠD na různé zájmové činnosti, sportovní náčiní, pracovní a výtvarné činnosti, hračky aj., na zkvalitnění a modernizaci vybavení družiny. (Úplata za provoz ŠD hrazená zákonnými zástupci, provozní finance z obce).

3.3 Personální podmínky a DVPP

Pedagogické působení v ŠD zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka. Průběžně se vzdělává na školeních DVPP zaměřených na problematiku školních družin, samostatně studuje odbornou literaturu, sleduje nové trendy v oblasti zájmového vzdělávání s tematikou vhodnou pro vychovatelku ŠD. Zajišťuje nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity v ŠD. Upravuje školní třídu a chodbu obrázky a výrobky dětí, obhospodařuje pomůcky, pomáhá učitelkám při akcích pořádaných školou. Uplatňuje svou kreativitu, postoje a přístup, vlastní dovednosti a znalosti. Spolupracuje s ředitelkou školy, s učitelkami a s rodiči.

3.4 Cíle vzdělávání

- Prožívání radostných chvil, jistoty a bezpečí
- Vytváření podmínek a prostoru pro odpočinek a relaxaci
- Rozvíjení sportovních, výtvarných, hudebních i dramatických schopností žáků
- Vedení k poznání a rozvíjení vlastních schopností v souladu s reálnými možnostmi
- Podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- Upevňování základů slušného chování mezi sebou a k dospělým
- Vedení k vzájemné komunikaci, spolupráci, respektu, samostatnosti a ohleduplnosti
- Utváření kladného vztahu k přírodě a ochrany prostředí a pořádku kolem nás
- Předávání znalostí, zkušeností a dovedností v různých oblastech
- Uplatňování různorodých činností s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- Dodržování rovného přístupu k zájmovému vzdělávání všech žáků
- Hodnocení žáků vzhledem k dosahování cílů
- Rozvíjení všestranné spolupráce s rodinami žáků

3.5 Obsah a formy činnosti ŠD

Obsah:

odpočinkové činnosti

klidové: do denního režimu je zařazujeme po obědě nebo v koncové části ŠD (poslech, vyprávění, čtení knížek, společenské, tematické, tvořivě konstruktivní hry, hry na PC)

aktivní: aktivní odpočinek

- rekreační činnosti slouží k regeneraci sil (pohybové hry ve třídě, venku nebo v tělocvičně, vycházky)
- zájmové činnosti rozvíjí osobnost dítěte, vedou k jeho seberealizaci (pracovní-technické, přírodovědné, dopravní, sportovní, estetické činnosti, literární, výtvarná hudební dramatická činnost)

Příprava na vyučování

nejen vypracovávání domácích úkolů, ale i didaktické hry, tematické vycházky a jiné činnosti, kterými upevňujeme a rozšiřujeme poznatky

Sebeobslužné činnosti

žák si osvojuje návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti, pečuje o pořádek a čistotu svého okolí

Vzdělávací obsah je realizován těmito formami činností:

činnost pravidelná - je dána týdenní skladbou zaměstnání. Jsou to především organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru (skupinové práce, dramatizace, praktické činnosti, výtvarné práce, pohybové činnosti, soutěže apod.)

příležitostné akce – nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností, většinou jsou určeny pro rodiče a veřejnost (besídky, drakiády, karnevaly, exkurze, výlety apod.)

spontánní aktivity - jsou každodenní individuální činnosti po obědě, při pobytu venku, hry v rámci družiny. Při těchto činnostech zajišťuje vychovatelka bezpečnost žáků, podněcuje jejich vlastní aktivity. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují (individuální přístup k dětem).

4 Časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců - po dobu trvání školního roku, od 12.00 do 16.15 hodin.

Po dobu podzimních, zimních nebo jarních prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje.

ŠD disponuje jedním oddělením a jednou paní vychovatelkou.

Rozvrh vychovatelky ŠD:

po – pá 12.00 – 16.15 hodin. Pracovní doba je 30,32 hodin týdně, z toho je 21,25 hodiny na přímou práci s dětmi.

Denní rozvrh:

12.00 – 13.00 odpočinková činnost – relaxační, zábavné a společenské hry, stavebnice, čtení knížek, hry na PC

13.00 – 15.00 hlavní zaměstnání,

výchovy – výtvarná, pracovní, společenská, estetická, rozumová a tělesná,

pobyt venku – vycházky s tematickým zaměřením na okolí školy, za nepříznivého počasí využití tělocvičny,

pobyt na školní zahradě – pohybové hry, míče, honičky, švihadla, pískoviště

15.00 – 16.15 zájmové činnosti dle přání dětí, stavebnice, deskové a společenské hry, individuální činnost

Vzdělávací program pro ŠD je vytvořen na dobu tří let. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých budeme aktuálně volit, umožňuje tvořivě reagovat na změny a různou skladbu dětí.

5 Podmínky přijímání uchazečů, docházky a ukončení docházky do ŠD

- ŠD je určena pro žáky 1. třídy naší ZŠ (1. a 2. ročník).
- Uchazeči jsou přijímáni na základě řádně vyplněného zápisního lístku.
- Povinností zákonného zástupce je pravidelné hrazení úplaty za provoz ŠD.
- Ukončit docházku do ŠD ze strany zákonného zástupce lze po dohodě s vychovatelkou a řádným vyplněním žádosti, která je k vyzvednutí u vychovatelky ŠD.
- O vyloučení ze ŠD rozhodne ředitelka školy v případě závažného provinění.

- Předávání informací rodičům, přihlašování a odhlašování žáků do ŠD zajišťuje vychovatelka.
- ŠD organizuje zájmové vzdělávání pro žáky přihlášené k pravidelné docházce.
- Odchod žáka z družiny se řídí požadavky rodiče, vymezenými na zápisním lístku. Aktuální změna je doložena vždy písemnou formou.
- Pobyt žáků a jejich předávání je organizačně zajištěn.
- Odkaz na vnitřní řád ŠD.

6 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

V ŠD vytváříme podmínky pro správnou hygienu, fyzickou ochranu dětí a sociální i emocionální bezpečnost

- vhodná struktura režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí
- ochrana před úrazy
- vybavení ŠD vhodné z hlediska bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci
- prevence sociálně patologických jevů (drogy, rasismus, krádeže, vandalismus)
- ochrana žáků před násilím, šikanou, posměchem
- snaha o klidné prostředí, příznivé sociální klima – úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhým
- respekt k individualitě žáka, k jeho osobním problémům
- pocit bezpečí
- všichni se chovají tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani cizích osob
- žákům je zakázáno manipulovat s elektrickými spotřebiči, prodlužovacími kabely bez dozoru vychovatelky
- při pobytu venku, v tělocvičně, při vycházkách dodržují bezpečnostní pravidla
- při pracovních a výtvarných činnostech dodržují pokyny vychovatelky
- při pohybu žáků mimo budovu se řídí pravidly silničního provozu a pokyny vychovatelky nebo jiné dospělé doprovázející osoby
- za žáka, který by svévolně opustil bez omluvy prostory školy, vychovatelka neodpovídá

Podmínky BOZ ve ŠD vycházejí ze ŠVP základní školy. Zákonní zástupci i děti mají povinnost prokazatelně se seznámit s vnitřním řádem ŠD, školním řádem ZŠ a respektovat ho.

Všechny děti jsou povinny dbát o svou bezpečnost a své zdraví a také o bezpečnost a zdraví svých spolužáků, vykonávají pouze činnosti, které odpovídají jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti.

7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se SVP

Žákům se SVP je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci a snažíme se mu dát prostor pro uplatnění jeho silných stránek. Vzdělávací cíle nabídka budou přizpůsobeny druhu a stupni postižení dětí a upraveny tak, aby vyhovovaly jejich specifickým možnostem.

U jedinců ze společensky a kulturně znevýhodněného prostředí nebo jazykově odlišného prostředí se jedná o snahu citlivé pomoci v jejich integraci.

V případě žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí lze na základě Směrnice č. 2024/3/ŠD a žádosti zákonného zástupce od úplaty osvobodit.

Vychovatelka spolupracuje s učitelkami těchto žáků, rodiči i vedením školy. Využíváme též spolupráce s PPP a SPC.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Žákům mimořádně nadaným je dána určitá volnost k jejich seberealizaci. Aktivity budou doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Mají možnost s pomocí vychovatelky najít v čase pobytu ve školní družině uplatnění pro svůj talent a nadání.

8 Obsah vzdělávání

Vymezení vzdělávací oblasti ZŠ a zaměřuje se především na oblast „Člověk a jeho svět“.

Základním smyslem je, aby si žák utvořil základní představu o životě a světě, který jej obklopuje. Tuto oblast rozčleňujeme podle tematických okruhů. Žáci se učí vše chápat z různých pohledů.

Obsah vzdělávání úzce souvisí s rozvojem klíčových kompetencí.

Okruhy kompetencí pro vzdělávání v ŠD

V ŠD se snažíme o získávání znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů.

Získané klíčové kompetence jedinci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do společnosti a zaměstnání.

V ŠD tyto kompetence přiměřeně svým možnostem především posilujeme a rozvíjíme.

V mnoha případech jednou činností posilujeme více kompetencí.

- 1) Kompetence k učení – žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, realizuje vlastní nápady, učí se spontánně, ale i záměrně, umí kriticky zhodnotit své výkony
- 2) Kompetence k řešení problémů – žák si všímá problémů kolem sebe, promýšlí řešení problémů, snaží se překonávat obtíže, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje
- 3) Kompetence komunikativní – žák se umí vyjadřovat větami, umí říci svůj vlastní názor, dokáže komunikovat se spolužáky, pedagogy a ostatními dospělými, snaží se naslouchat druhým
- 4) Kompetence sociální a interpersonální - žák umí respektovat společně dohodnutá pravidla chování, dokáže pracovat ve skupině, dokáže pomoci druhým, je odmítavý ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- 5) Kompetence občanské – žák vnímá nespravedlnost, šikanu a dovede se jim bránit, učí se rozpoznat individuální rozdíly žáků (osobnostní, národnostní i kulturní)
- 6) Kompetence k trávení volného času – žák si dokáže vybrat zájmové i aktivní odpočinkové činnosti podle svých dispozic, účelně dokáže trávit volný čas a odmítnout nevhodné a jemu neznámé nabídky pro trávení volného času, rozvíjí své zájmy a koníčky.

Čísla 1-6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou rozvíjeny.

Místo ve kterém žijeme

U nás doma

- Vyprávíme si, jak trávíme volný čas s rodiči či prarodiči 3,4,5
- Popisujeme svůj dům, ve kterém bydlíme 2,3,4
- Tvoříme svůj dům snů 2,3,5

Moje škola

- Seznamujeme se s budovou a pracovníky naší školy 1,2,3,6
- Pořádáme vycházky do blízkého okolí 1,6
- Učíme se udržovat pořádek v ŠD, uklízíme si hračky a pracovní místo 1,2

Cesta do školy

- Malujeme plánek cesty do školy 2,3,5
- Poznáváme dopravní značky, určujeme jejich význam 1,2,6
- Kreslíme a vytváříme dopravní značky 1,6
- Učíme se dodržovat silničních pravidla 1,2,6

Vesnice, ve které žijí

- Malujeme naši vesnici a okolí 1,3,4
- Stavíme naši vesnici z krabic a kostek 2,4,5,6
- Povídáme si o představitelích naší obce 1,3,4,5

Povolání

- Malujeme, čím bychom chtěli být 1,3
- Předvádíme různá povolání 2,3,4
- Besedujeme s rodiči o jejich povolání 3,4,6

Okolí

- Určujeme světové strany 2,6
- Povídáme si o zajímavých místech, které jsme navštívili 1,3,6

Tradice

- Návštěva místní kapličky 1,3,5,6
- Seznámení se znakem naší vesnice 1,6
- Pořádáme masopust s rejem masek 1,2,6
- Pořádáme charitativní Tříkrálovou sbírku 1,2,6
- Besedujeme o lidových zvycích v době velikonoce 1,3,6
- Vystupujeme na místních hodech v krojích 1,2,6

Lidé kolem nás

Rodina

- Vyprávíme si o naší rodině a nejbližších příbuzných 3,4
- Maminkám vyrábíme dárek ke dni matek 3,4,6
- Tatínkům vyrábíme dárek ke dni otců 3,4,6

Kamarádi

- Při hře popisujeme svého spolužáka a hádáme, o kterého jde 1,3,5
- Povídáme si o vandalismu, uklízíme třídu a věnujeme se sebeobslužné práci 2,5,6
- Malujeme svého kamaráda 1,3,4

Svátky a oslavy

- Slavíme svátek svatého Martina 1-6
- Učíme se popřát spolužákovi k narozeninám či svátku 1,3,4
- Vyrábíme postavičky čerta, anděla, Mikuláše 3,4,6
- Zdobíme vánoční stromeček, pečeme cukroví, vyprávíme si o adventu a vánočních zvycích 1,2,6
- Učíme se zpívat koledy 1,6
- Chodíme tříkrálovou sbírku 3,5,6

Jak se správně chovat

- Učíme se pozdravit, poděkovat, o něco slušně požádat, omluvit se 3,4
- Učíme se správným hygienickým návykům 1,3
- Povídáme si o slušných slovíčkách, předvádíme modelové situace 1,2,3

Lidé a čas

Režim dne

- Kreslíme různé druhy hodin, procvičujeme určování času 1,5,
- Hrajeme si hry a procvičujeme odhad času 1,3
- Vyprávíme si o denním režimu každého z nás, o správném využití času 1,2,3,6

Jak to bylo dříve - minulost

- Čteme si české pohádky a říkadla, povídáme si o tom, jak to bylo dříve, a srovnáváme s dneškem 1,2,3,4,6
- Vyprávíme si příhody, které si pamatujeme z dětství a malujeme je 1,3,5
- Zpíváme lidové písničky 1,2,6

Rozmanitost přírody

Příroda kolem nás

- Na vycházkách pozorujeme floru a faunu 3,5,6
- Vyrábíme z přírodnin panáčky a strašidla 2,5,6
- Stavíme v přírodě domečky pro skřítky z přírodních materiálů 2,5,6
- Upevňujeme si pravidla chování v přírodě 3,5
- Tvoříme ptačí strom s hnízdy 1,2,6
- Sázíme semínka 2,6
- Skládáme zvířátka a rostliny na čas 2,4,6
- V knihách a na PC informace o naší floře a fauně

Roční období

- Vyrábíme draky na drakiádu 2,6
- Podle hmatu a chuti určujeme zeleninu a ovoce 1,3
- Sbíráme plody kaštanů zvířátkům na přežití zimy 1,3,6
- V zimním období v lese a na poli pozorujeme lesní zvířata a jejich stopy 1,2
- Všimáme si prací na polích a zahradách v různých ročních obdobích 1,3
- Vyprávíme si o počasí a vhodném oděvu 1,2,4

Životní prostředí

- Třídíme odpad 1,5,6
- Z recyklovatelných materiálů stavíme různé sochy zvířat 1,6
- Pomáháme při úklidu školní zahrady 5,6
- Beseda s panem hajným o prospěšnosti lesa 1,4,5

Člověk a jeho zdraví

Naše tělo

- Obmalováváme tělo svého spolužáka a popisujeme jej 1,3,6
- Relaxujeme a odpočíváme při hudbě 5,6
- Povídáme si o správné životosprávě 1,3
- Vyprávíme si o běžné denní hygieně a dodržujeme její zásady 3,5,6
- Vystřihujeme a děláme koláž ze zdravých jídel, ovoce a zeleniny 1,2,3,6
- Různými smysly rozpoznáváme druhy potravin (čich, hmat, chuť) 1,3

Chci být zdravý

- Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví 1,2,3,6
- Učíme se 1. pomoc a jak ošetřit drobné poranění 1,2
- Beseda s příslušníkem policie 3,4
- Učíme se přivolat rychlou pomoc 1,4

- Vyprávíme si, jak předcházet úrazům 1,3

Sportujeme

- Relaxujeme při hrách 6
- Hrajeme různé hry venku a v sokolovně 4,5,6
- V zimním období provozujeme zimní sporty na sněhu 6
- Učíme se, jak hrát „fair play“ 1,2,4,5
- Pořádáme drobné sportovní soutěže 6